

Yleistä - Espanja

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?
- 2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?
- 3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?
- 4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?
- 5 Mikä on toimivaltainen viranomainen
  - 5.1 perintöasioissa?
  - 5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?
  - 5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?
  - 5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?
- 6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).
- 7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?
- 8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?
- 9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?
  - 9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?
  - 9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?
  - 9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?
- 10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Espanjassa on seitsemän erillistä perintöoikeusjärjestelmää. Niitä sovelletaan suoraan Espanjassa asuviin muiden maiden kansalaisiin kaikilla alueilla, joilla on oma – ei espanjalainen – lainsäädäntönsä. Espanjalaisten kohdalla sovellettavana perusteena on alueen kansalaisuus (liittymä alueeseen määritellään Espanjan sisäisen oikeusjärjestyksen perusteella) – 4. heinäkuuta 2012 annetun asetuksen (EU) N:o 650/2012 36 artikla.

On erotettava toisistaan yleisen siviilioikeuden, josta säädetään vuoden 1889 siviililaissa (jota on muutettu usein ja varsinkin vuonna 1978 annetulla Espanjan perustuslailla), mukaiset testamenttimääräykset, sekä itsehallintoalueista Galician, Baskimaan, Navarran, Aragonian, Katalonian ja Baleaarien aluelainsäädännön (*Derecho foral*) tai erityislainsäädännön mukaiset testamenttimääräykset. Mainituilla itsehallintoalueilla on siviilioikeudellista toimivaltaa.

Yleisen siviilioikeuden mukaisesti omaisuuden siirtymisestä määrätään testamentilla, mutta siinä ei yleensä hyväksyttyä perintösopimusta eikä yhteistä testamenttia. Testamentteja voi olla eri muotoisia:

Julkinen testamentti, joka on tehty notaarin luona, on tavallisin tapa testamentata omaisuus. Notaari laatii testamentin ja tuntee sen sisällön. Testamentti sisältyy notaarin pöytäkirjaan ja se ilmoitetaan oikeusministeriön ylläpitämään testamenttirekisteriin (*Registro General de Actos de Ultima Voluntad*) rekisteri- ja notariaattihallituksen (*Dirección General de los Registros y del Notariado*) kautta.

Salainen testamentti (ei ole enää käytössä) on tehty notaarin luona, mutta tämä ei tunne sen sisältöä.

Holografinen testamentti on testamentin tekijän omakätisesti laatima testamentti, jonka jokainen sivu on tämän allekirjoittama ja päiväämä. Sitä käytetään harvoin. Siihen sovelletaan joitakin muotovaatimuksia.

Yleinen siviilioikeus on saatavilla Espanjan virallisen lehden verkkosivulla <http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>. Joitakin englannin- ja ranskankielisiä käännöksiä yleisestä siviilioikeudesta löytyy verkkosivulta <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1288774502225/ListaPublicaciones.html>.

Edellä mainittujen itsehallintoalueiden alue- tai erityislainsäädännössä on omia testamenttimääräyksiä, ja niillä on kullakin oma erilainen ja erityinen oikeusjärjestyksensä. Joissakin niistä tunnustetaan yhteinen testamentti ja perintösopimus (*pacto sucesorio* tai *sucesión contractual*).

Edellä mainittujen itsehallintoalueiden alue- tai erityislainsäädäntö on saatavilla verkkosivulla <http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1&nota=0&tab=2>.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Notaarin luona laaditut kuolemanvaraismääräykset rekisteröidään aina ilman, että testamentin tekijä sitä pyytää. Testamentin vahvistaneen notaarin on rekisteröitävä testamentti oikeusministeriön ylläpitämään testamenttirekisteriin rekisteri- ja notariaattihallituksen kautta. Siinä tapauksessa, että kuolemanvaraismääräyksiä on annettu, rekisteri ilmoittaa viimeisimmän testamentin päivämäärän, sitä edellisten testamenttien päivämäärät ja notaarin pöytäkirjan, johon kyseinen testamentti sisältyy. Jos testamentin vahvistanut notaari ei enää harjoita ammattiaan, notaariliitot (*Cologios Notariales*) antavat ajantasaista tietoa asianomaisesta notaarista tai arkistosta, josta testamentti löytyy (<http://www.notariado.org>).

Rekisteri ei ole julkinen. Rekisteriin on pääsy henkilöillä, jotka todistavat, että heillä on oikeutettu etu perintöön perittävän kuoltua. Pääsy rekisteriin on myös testamentin tekijällä (elinaikanaan), hänen valtuuttamallaan henkilöllä tai, jos on kyse oikeustoimikelvottomaksi julistamisesta, oikeuden päätöksellä valtuutetulla henkilöllä.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Espanjan yleisen siviilioikeuden mukaisesti tietyille sukulaisille varataan osuus perinnöstä lakiosan muodossa. Siviililaissa todetaan, että lakiosa on sellainen osa omaisuudesta, josta testamentin tekijä ei voi määrätä, koska se kuuluu tietyille perijöille, joita kutsutaan lakiosaperillisiksi.

Lakiosaperimysjärjestys on seuraava:

1. Lapset ja näiden jälkeläiset perivät vanhempansa ja suoraan ylenevässä polvessa olevat sukulaisensa.
2. Jos edellä mainittuja ei ole, vanhemmat ja suoraan ylenevässä polvessa olevat sukulaiset perivät lapsensa ja näiden jälkeläiset.
3. Leski laissa säädetyllä tavalla.

Lasten ja suoraan alenevassa polvessa olevien jälkeläisten lakiosa on kaksi kolmasosaa isän ja äidin jäämistöstä. Vanhemmat voivat kuitenkin määrätä näistä kahdesta lakiosasta yhdestä ja antaa sen erityislahjoituksena (*mejora*) lapsilleen tai näiden jälkeläisille. Jäljelle jäävä kolmasosa on jäämistön määrättävissä oleva osa. Sille on luonteenomaista, että siihen myönnetään koko omaisuutta koskeva oikeus, koska kyseessä on yleensä osuus velattomasta kuolinpesästä (*pars bonorum*) muutamien poikkeuksin.

Edellä mainittujen itsehallintoalueiden alue- tai erityislainsäädännössä on monenlaisia lakiosaa koskevia erityismääräyksiä. Niistä voidaan mainita esimerkiksi *pars bonorum* lakiosa, *pars valorum* lakiosa eli perillisellä on oikeus osaan omaisuuden arvosta ja se maksetaan rahamääräisenä ja se yksinkertaisesti luo oikeuden, kuten Kataloniassa. Se voi myös olla symbolinen lakiosa, kuten Navarrassa, mikä tarkoittaa pelkästään, että testamentissa on vakiosanamuoto, joka takaa lakiosan maksamisen.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

On syytä muistuttaa, että Espanjassa on seitsemän eri perimysjärjestelmää. Jos testamenttiperillisiä ei ole, yleisen siviilioikeuden mukaisesti lakimääräinen perimysjärjestys on seuraava: lapset, vanhemmat (molemmissa tapauksissa leskellä on käyttöoikeus joko kolmasosaan tai puoleen omaisuudesta, joka kuuluu käyttöoikeuden piiriin); leski; vainajan sukulaiset; ja valtio. Sukulaisista vielä neljännen asteen sukulaisilla (eli serkuilla) on oikeus perintöön lakimääräisen perimysjärjestyksen mukaisesti.

Aluelainsäädännöissä on omaisuutta koskevia yksityiskohtaisia säännöksiä. Niiden nojalla suoraan alenevassa polvessa olevien jälkeläisten ja suoraan ylenevässä polvessa olevien sukulaisten, lesken ja sivusukulaisten lisäksi vainajan voi perii itsehallintoalue, myös jotkut tietyt instituutiot.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Notaarit, sukulaissuhteesta riippuen, ja tuomioistuimet ovat toimivaltaisia päättämään perimyksestä ja oikeudesta perintöön.

Silloin kun perillinen saa perinnön Espanjasta – siitä riippumatta, onko hän Espanjan kansalainen – hän voi tehdä ilmoituksen perinnön vastaanottamisesta tai siitä luopumisesta, myös sen vastaanottamisesta siten, että velkavastuu rajoittuu jäämistön arvoon (*beneficio de inventario*), Espanjan konsulille tai konsulatehtäviä hoitavalle diplomaattisessa palvelussuhteessa olevalle espanjalaiselle virkamiehelle. Jälkimmäisillä ei maan rajojen ulkopuolella olevien tehtäviensä vuoksi kuitenkaan ole toimivaltaa käsitellä asiakirjoja, jotka liittyvät riidattomaan siviilioikeudelliseen asiaan ja joita Espanjan alueella käsittelevät notaarit (kuten lakimääräiseen perimysjärjestykseen liittyviä perillisten ilmoituksia).

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perinnön vastaanottaminen ja siitä luopuminen tapahtuu yleensä notaarin läsnä ollessa. Joissakin tapauksissa kuitenkin perinnön vastaanottaminen ja siitä luopuminen tapahtuu tuomioistuimessa. Perinnön nimenomainen hyväksyminen voidaan ilmoittaa myös yksityisellä asiakirjalla. Jos kuitenkin tarvitaan todiste ja jos kyse on omaisuuden käyttöoikeudesta, tarvitaan julkinen notaarin asiakirja. Perinnöstä luopuminen taas voidaan tehdä sellaisen viranomaisen läsnä ollessa, joka käyttää toimivaltaa jossakin perintöön liittyvässä asiassa. Kuten edellä todettiin, joissakin tilanteissa näitä tehtäviä voi hoitaa myös Espanjan konsuli tai konsulatehtäviä hoitava diplomaattisessa palvelussuhteessa oleva espanjalainen virkamies.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Yleensä notaarit edellä mainituin poikkeuksin.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Lakiosasta sinänsä ei voi luopua eikä sitä voi vastaanottaa, vaan sen saa testamenttisaantona tai käyttöoikeutena, paitsi jos oikeustoimella määrätään, että perinnöstä on suoritettava maksu tai luovutettava omaisuutta.

Silloin kun kyseessä ei ole oikeustoimi, notaarit yleensä vastaanottavat kaikenlaiset perintöön liittyvät ilmoitukset edellä mainituin poikkeuksin.

On syytä täsmentää, että Espanjan oikeuteen kuuluu itsehallintoalueiden alue- ja erityislainsäädäntöjen erityispiirteitä, jotka liittyvät perinnön vastaanottamiseen ja siitä luopumiseen. Yleislainsäädännön mukaan pääsääntö on, että jakamattomasta pesästä täytettävän erityisjälkisaadoksen saaja (*prelegatario*), joka on yhtä aikaa sekä perillinen että testamenttisaaja (joissakin tapauksissa voi olla kyse useista testamenttisaannoista), ei voi ottaa perintöä vastaan eikä luopua siitä osittain.

6 Esitellään lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertooka myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Perintöasiat ratkaisee notaari silloin, kun perintöön oikeutettujen henkilöiden välillä on sopimus, tai tuomioistuin, jos he eivät pääse sopimukseen. Kaikki toimet toteutetaan yhden asianosaisen pyynnöstä.

Perinnönjakoa koskeva tuomioistuinmenettely käsittää seuraavat tapahtumat:

- kuolinpesän luettelointi ja arviointi
- omaisuuden jako ja käyttöoikeudet.

Jos osapuolet sitä pyytävät, tuomioistuin voi myös määrätä kuolinpesää koskevista toimista ja sen hallinnasta.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Perillisen tai testamentinsaajan asema edellyttää perinnön tai erityisjälkisaadoksen vastaanottamista. Perintö voidaan ottaa vastaan sellaisenaan tai se voidaan ottaa vastaan siten, että velkavastuu rajoittuu jäämistön arvoon. Perinnön vastaanottaminen sellaisenaan voidaan ilmaista julkisella tai yksityisellä asiakirjalla tai toteuttamalla toimia, joista käy yksiselitteisesti ilmi halukkuus perinnön vastaanottamiseen tai joita voi toteuttaa ainoastaan perillinen. Jos kuitenkin tarvitaan todiste ja jos kyse on omaisuuden käyttöoikeudesta, tarvitaan julkinen notaarin asiakirja.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Silloin kun perintö otetaan vastaan sellaisenaan, perillinen on vastuussa kaikista perintöön liittyvistä veloista, ei pelkästään jäämistöomaisuudella vaan myös omalla omaisuudellaan.

Silloin kun henkilö ottaa perinnön vastaan siten, että velkavastuu rajoittuu jäämistön arvoon, perillisen vastuu perintöön liittyvistä veloista rajoittuu hänen saamansa perinnön määrään.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteän omaisuuden rekisteröinti edellyttää notaarin antamaa julkista asiakirjaa perinnön vastaanottamisesta tai tuomioistuimen päätöstä. Tuomioistuimen päätöksen on sisällettävä (tai siihen on liitettävä) täydentävinä asiakirjoina mahdollinen jälkisaadoks (testamentti, perintösopimus) ja perillisten ilmoitus kirjallisen kuolintodistuksen ja testamenttirekisteristä saadun todistuksen lisäksi.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Espanjan lainsäädännössä ei edellytetä, että nimitetään jäämistön hoitaja. Pesänhoitajan nimittämisestä voidaan kuitenkin päättää perinnönjaossa tietyissä tilanteissa.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Jos testamentissa on nimetty (yleislain nojalla) testamentin toimeenpanija (*albacea*), tämä toteuttaa jäämistön hallintoa koskevat toimet.

Perittävä voi myös nimittää testamentissa pesänselvittäjän, joka arvioi kuolinpesän ja vastaa sen jaosta (*contador partidor*).

Yleensä erotetaan toisistaan kolme jäämistön hoitajaa eli testamentin toimeenpanija, pesänselvittäjä ja pesänhoitaja. Heillä kaikilla on jäämistön hallintaa koskevat valtuudet, joita perittävä tai tuomioistuin tai joissakin tapauksissa perilliset voivat muuttaa.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Pesänhoitajan keskeisiin valtuuksiin kuuluvat

- kuolinpesän edustaminen
- määräaikainen selontekovelvollisuus
- pesän omaisuuden säilyttäminen ja muut tarvittavat hallintotoimet.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Jos perintöasiat ratkaisee notaari, tämä myös antaa asiasta virallisen todistusvoimaisen asiakirjan.

Jos perintöasiat ratkaistaan tuomioistuimessa, riita-asiat ratkaistaan tuomioistuimen täytäntöönpanokelpoisella päätöksellä perillisten oikeuksista. Päätös on vahvistettava notaarin luona laissa säädetyllä tavalla.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 31/10/2018